

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændringen af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 er det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2006. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningsenhed.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger* i 2006. Indberetningen omfatter oplysninger om start- og slutdato for isolationsfængslingen, isolationsfængslingens varighed, den fængsledes alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender sig af et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 475 afsluttede isolationsfængslinger i 2006. I 2005 drejede det sig om 532 isolationsfængslinger. Mindskningen i antallet af isolationsfængslinger fra 2005 til 2006 repræsenterer et fald på 11 pct.

Tabel 1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2006.

År	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475

Som det ses af tabel 1, har udviklingen i brug af isolationsfængslinger varieret noget, idet der fra 2001 til 2003 skete et fald (på 11 pct.), som efterfulgtes af en markant stigning fra 2003 til 2004 (på 22 pct.). Herefter er antallet faldet, således at det i 2006 var på stort set samme niveau som i 2003.

Mindskningen i anvendelsen af isolationsfængsling fra 2005 til 2006 kan antagelig til en vis grad tilskrives fald i den registrerede kriminalitet inden for visse af de områder, hvor isolationsfængsling anvendes forholdsvis hyppigt. Der har således været et ganske betydeligt fald (på 45 pct.) i antallet af manddrab, et område hvor isolationsfængsling anvendes i mere end halvdelen af sagerne. Som det ses af tabel 4 nedenfor, har der da også været en stor nedgang i antallet af isolationsfængslinger for manddrab og forsøg herpå. De bagvedliggende tal viser, at faldet alene vedrører fuldbyrdede manddrab. Der har endvidere været en mindre nedgang i antallet af røverier (9 pct.), og selv om isolationsfængsling kun anvendes i en lille del af røverisagerne, kan det alligevel godt have influeret på antallet af isolationsfængslinger, idet nedgangen i antallet af røverier er særlig stor for røverier, der angår pengeinstitutter. Også det er et område, hvor isolationsfængsling anvendes forholdsvis hyppigt, og igen viser de tal, der ligger bag tabel 4, at der fra 2005 til 2006 har været et stort fald i antal isolationsfængslinger for røveri mod pengeinstitutter. Det skal dog samtidig nævnes, at der på narkotikaområdet, hvor også isolationsfængsling forekommer ret hyppigt, har været en stigning i antallet af anmeldelser, mens der, jf. tabel 4, har været et fald i antallet af isolationsfængslinger i narkotikasager.

Faldet fra 2005 til 2006 i anvendelsen af isolationsfængsling kan imidlertid også tænkes i nogen grad at være betinget af, at Strafferetsplejeudvalget i sommeren 2006 udsendte et større spørgeskema til samtlige politikredse med henblik på at undersøge baggrunden for anvendelsen af isolationsfængsling (se Betænkning nr. 1469 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven). Dette kan have afstedkommet, at der er kommet mere fokus på brugen af isolationsfængsling og dermed måske også en større tilbageholdenhed med at anmode om at få en varetægtsarrestant isoleret.

Tabel 2. Andel og varigheden af isolationsfængslinger første og andet halvår 2006 sammenholdt med tilsvarende oplysninger for 2001-2005.

	Fordelingen af isolationsfængslinger		Gennemsnitlig varighed (dage)	
	Første halvår	Andet halvår	Første halvår	Andet halvår
2001-2005	51 %	49 %	32	34
2006	57 %	43 %	31	26

Tabel 2 kunne tyde i den retning, idet der er betydeligt færre afsluttede isolationsfængslinger i andet end i første halvår 2006. Det absolutte antal isolationsfængslinger i første halvår 2006 tyder heller ikke på en nedadgående tendens, idet tallet er højere end i de fleste øvrige år. Antallet af afsluttede isolationsfængslinger i andet halvår 2006 er derimod betydeligt lavere end i nogen af de foregående år. Det ses videre af tabel 2, at også den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne er no-

get kortere i andet halvår 2006 end i første, hvilket indikerer, at Strafferetsplejeudvalgets undersøgelse muligvis også har betydet, at isolationsfængslingerne er afsluttet lidt hurtigere, end de ellers ville være.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds

Mens 9,2 pct. af de varetægtsfængslede blev anbragt i isolation i 2005, drejer det sig om 8,0 pct. i 2006, jf. tabel 3. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger følger nogenlunde samme mønster som den generelle udvikling i antallet af isolationsfængslinger, hvilket indebærer, at der i 2003 og 2006 blev anvendt isolationsfængsling i en relativ lille andel af varetægtsfængslingerne.

Tabel 3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikreds.*

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.
København	1.385	251	18 %	28	65	71	41	14	30	2
Frederiksberg	113	1	1 %	0	1	0	0	0	0	0
Gentofte	46	0	-	0	0	0	0	0	0	0
Lyngby	97	2	2 %	0	1	1	0	0	0	0
Gladsaxe	145	14	10 %	1	7	2	1	0	3	0
Hvidovre	135	11	8 %	0	4	1	2	2	2	0
Glostrup	195	9	5 %	2	6	1	0	0	0	0
Tårnby	32	4	13 %	1	1	2	0	0	0	0
Helsingør	162	10	6 %	2	6	1	1	0	0	0
Hillerød	122	2	2 %	0	2	0	0	0	0	0
Frederikssund	67	14	21 %	1	0	3	1	4	5	0
Roskilde **	136	10	7 %	0	4	1	1	0	4	0
Køge	88	6	7 %	0	3	0	0	3	0	0
Holbæk	86	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalundborg	26	4	15 %	1	1	2	0	0	0	0
Ringsted	61	4	7 %	1	1	1	1	0	0	0
Slagelse	89	3	3 %	0	0	0	3	0	0	0
Næstved	118	3	3 %	0	2	0	1	0	0	0
Vordingborg	51	4	8 %	0	3	0	1	0	0	0
Nykøbing F.	69	10	14 %	3	3	4	0	0	0	0
Nakskov	132	12	9 %	1	5	2	3	0	1	0
Bornholm	30	5	17 %	2	2	1	0	0	0	0
Odense	276	12	4 %	0	0	3	4	4	1	0

Svendborg	75	2	3 %	2	0	0	0	0	0	0
Nyborg	27	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Assens	33	4	12 %	0	3	1	0	0	0	0
Middelfart	28	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Sønderborg	59	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Gråsten	217	3	1 %	0	1	0	0	0	2	0
Tønder	86	4	5 %	0	4	0	0	0	0	0
Haderslev	70	3	4 %	2	1	0	0	0	0	0
Ribe	39	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Esbjerg	82	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Varde	49	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredericia	77	6	8 %	0	6	0	0	0	0	0
Kolding	62	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Vejle	90	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Horsens	108	8	7 %	0	0	0	0	8	0	0
Herning	72	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringkøbing	18	2	11 %	1	0	1	0	0	0	0
Holstebro	64	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Århus **	308	27	9 %	7	4	2	5	4	5	0
Odder	25	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Silkeborg	36	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Randers	124	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Grenå	42	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Viborg	60	1	2 %	0	1	0	0	0	0	0
Skive	30	8	27 %	1	1	0	0	6	0	0
Thisted	40	3	8 %	0	3	0	0	0	0	0
Løgstør	23	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Aalborg	154	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Hobro	46	3	7 %	0	1	2	0	0	0	0
Frederikshavn	61	10	16 %	0	0	8	2	0	0	0
Hjørring	53	0	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	5.919	475	8 %	56	142	110	67	45	53	2

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigspolitiet. Tallene vedrører påbegyndte varetægtsfængslinger.

** I to sager, fra hhv. Roskilde og Århus, har isolationsfængslingerne været afbrudt. Sagerne er her talt med som hele isolationsforløb.

Sammenlagt har 42 pct. af isolationsfængslingerne været til og med 14 dage, mens yderligere 37 pct. har været fra over 2 uger og indtil 6 uger, og 21 pct. har været fra over 6 uger og indtil 3 måneder. To isolationsfængslinger – svarende til mindre end ½ pct. – har været mere end 3 måneder. Begge sager er fra København.

Variationen mellem politikredse med hensyn til anvendelse af isolationsfængsling er ganske markant. Skive Politikreds har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 27 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation. Frederikssund Politikreds kommer på andenpladsen med 21 pct. isolationsfængslede, mens København indtager en

tredjeplads med 18 pct. Denne fordeling adskiller sig noget fra de tidligere år, idet Skive fra 2001 til 2005 samlet kun har haft to isolationsfængslinger, mens Kalundborg, der fra 2002 til og med 2005 har ligget på førstepladsen med hensyn til anvendelse af isolationsfængsling, i 2006 lå på en sjetteplads. Frederikssund og København har dog også tidligere ligget blandt de tre politikredse, der hyppigst anvender isolation i forbindelse med varetægt.

I den anden ende af skalaen befinder der sig 19 politikredse (Gentofte, Holbæk, Nyborg, Middelfart, Sønderborg, Ribe, Esbjerg, Varde, Kolding, Vejle, Herning, Holstebro, Odder, Silkeborg, Randers, Grenå, Løgstør, Aalborg, Hjørring), som slet ikke anvendte sig af isolationsfængsling i 2006. Ti af disse politikredse anvendte heller ikke i 2005 isolationsfængsling.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 4 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Isolationsfængslingen har i gennemsnit har varet længst – i 33 dage – i sager om narkotikakriminalitet. I sager om anden berigelse, vold, manddrab og forsøg herpå samt andre straffelovsovertrædelser er den gennemsnitlige varighed ret ens – på mellem 21 og 25 dage. Isolationsfængslinger i sager om røveri har den korteste varighed, i gennemsnit 16 dage. Dertil kommer en enkelt voldtægtssag med isolationsfængsling, hvor isolationen er ophørt efter tre dage.

Tabel 4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger.*

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger								I alt 2006	I alt 2005	Gennemsnit i dage i 2006	Gennemsnit i dage i 2005
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.					
Manddrab, inkl. forsøg	4	6	17	7	0	0	0	34	57	22	34	
Vold	0	12	2	1	2	2	0	19	27	25	15	
Voldtægt m.v.	1	0	0	0	0	0	0	1	1	3	21	
Røveri	11	10	5	3	0	1	0	30	39	16	29	
Anden berigelse	7	14	15	6	1	1	0	44	47	21	20	
Narkotikakriminalitet	26	97	69	46	39	49	2	328	345	33	36	
Andre straffelovsovertrædelser	5	3	2	4	3	0	0	17	16	23	32	
I alt	54	142	110	67	45	53	2	473**	532	29	33	

* Der var hverken i 2005 eller i 2006 isolationsfængslinger i sager vedrørende dokumentfalsk eller våbenloven, hvorfor disse to kategorier, der indgår i tidligere statistikker over isolationsfængslinger, er udeladt her.

** I to sager er kriminaliteten begået i udlandet, hvorfor kriminalitetens art ikke kendes.

Den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslinger i 2006 var 29 dage, mens den i 2005 var på 33 dage. Sammen med faldet i antallet af isolationsfængslinger indebærer det, at der fra 2005 til 2006 er sket et fald på 21 pct. i det samlede antal dages isolationsfængsling – fra 17.497 dage i 2005

til 13.838 dage i 2006. Sammenlignet med de tidligere år er antallet af dage i isolation i 2006 det laveste, der er registreret, siden denne statistik påbegyndtes i 2001.

Af tabel 4 fremgår videre, at der for nogle af de talmæssigt store kriminalitetskategorier har været et fald i både antallet af sager og den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne. Det gælder således manddrab inkl. forsøg herpå, røveri og narkotikakriminalitet. På voldsområdet opvejes faldet i antallet af isolationsfængslinger af en øget gennemsnitlig varighed, mens tallene for anden berigelseskriminalitet end røveri svarer nogenlunde til dem fra 2005. Endelig er den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger for forbrydelserne i samlekategorien 'Andre straffelovsovertrædelser' mindsket en del fra 2005 til 2006. Kategorien omfattede i 2006 syv sager om brandstiftelse (§§ 180-181), tre om terrorisme (§ 114), tre om falske stempelmærker m.v. (§ 177), to om menneskesmugling (§ 125a og udlændingelovens § 59) samt to om pengefalsk (§ 166).

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

I 2006 har seks unge under 18 år været anbragt i isolation i forbindelse med en varetægtsfængsling.

Tre af disse unge har været isolationsfængslet i sager om forsætlig brandstiftelse (§ 181), en for salg af narkotika (§ 191, stk.1), en for røveri mod andre (§ 288, stk. 1) og en for manddrab (§ 237). Sidstnævnte var 17 år, da isolationsfængslingen startede, og vedkommende var isolationsfængslet i 14 dage. Af de tre, der har været isolationsfængslet for brandstiftelse, var to 16 år og én 17 år; alle har siddet isolationsfængslet i seks dage. Den unge, der har været isolationsfængslet i en sag om narkotikakriminalitet, var 16 år på fængslingstidspunktet og sad isolationsfængslet i tre dage. Også den unge, der blev isolationsfængslet i en sag om røveri, var 16 år og var isolationsfængslet i seks dage.